

Yusuf ÖZMERDİVENLİ

Kayseri Lisesi emekli
Müdür Yardımcısı ve
Fizik Öğretmeni

yusufozmerdivenli@windowlive.com

OKULDA BAŞARILI OLMANIN YOLLARI (2)

Kitap okuma tekniği

Bir kitabı bir şeyler öğrenmek için okumak ayrı zor bir iştir. Zorlayarak ya da okumak için okumak, öğrenme işini yapamaz. Çok kez zamansız, sağlık kurallarına aykırı bir yerde yemeklerden hemen sonra ve bazen da sabaha kadar okuruz. Bunlar öğrenmek için okumanın koşulları değildir. Böyle çalışmalar zamanımızı harcamaktan ve gözlerimiz yormaktan başka bir işe yaramaz. Kitabı okurken içindeki bilgilere eleştireci bir gözle bakmalıyız. Görülüyor ki verimli bir şekilde kitap okumak dikkat enerji sabır ile elde edilen bir alışkanlıktır. Şimdi bir kitabın verimli bir şekilde nasıl okunabileceğini görelim:

1. Önce verimli bir şekilde okumak için kendimize sakın ışıklı ve rahat bir yer bulunuz.
2. Okunacak şey özel bir çevreye ihtiyaç gösteriyorsa çevrenin olduğu yere gitmelisiniz örneğin; çiçeklere ya da böcekler ait bir konu sınıfta işlenmez Haritasız şekilsiz coğrafya dersi, sözlüksüz edebiyat dersi olamaz.
3. Okuma bir ihtiyacın karşılığı olarak yapılmalıdır. Bir amaca dayanmayan okuma zamanı boşa harcamaktan başka bir şey değildir. Okuduğumuz şey bilgimizi yükseltmeli çevremizde ve mesleğimizde başarılı olmamızı sağlamalıdır.
4. Okumaya başlamadan önce not almak için defter . kalem .silgi sözlük gibi araçları hazırlayınız.
5. Okuyacağımız şeyin önce başlığına bakınız sonra bu başlığı soru haline getiriniz metni okurken bu soruların cevaplarına dikkat ediniz.
6. Okurken yüzeysel kalmış fikirlerin arkasındaki anlamı bulmaya çalışınız
7. Anlaşılması güç yerleri aralıklı olarak birkaç defa okuyunuz. Anlamadığınız bir şeyi başkasına sormayı alışkanlık haline

getiriniz. Hazırcılığa alışmadan zorluklarınızı kendi kendinize yenmeye alışmalısınız.

8. Ortaya çıkanı hemen kabul etmeyiniz. Fikirleri eleştireci bir yönle değerlendiriniz.

9. Sessiz ve hızlı okuyunuz. Hızlı okuma okuduğunu belli bir sürede anlayabilme başarıya en çok etki eden öğelerden biridir.çünkü kelimeleri dura dura okumak ve geriye dönüşler yapmak fikirleri kavramayı zorlaştırır.bu sebepten okuma hızını artırmak başarıya atılmış ilk ve önemli bir adımdır. Öğretmenlerin bu konuya ayrı bir önem vermeleri çok değerli bir hizmet olacaktır.

10. Okumanın sonunda okuduklarında hatırlarda neler kaldı ? diye kendinize bir soru sorunuz. Sorunun cevabını sesli olarak veriniz. Eksiklerinizi tamamlayınız.

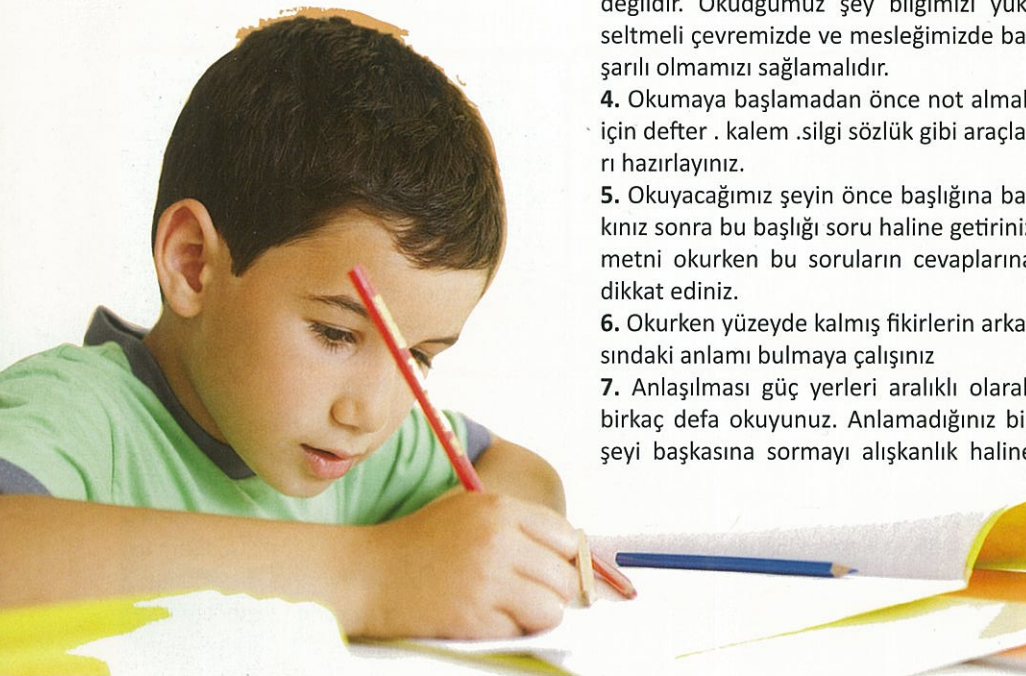
11. Yorgunluk hissedince okumayı bırakınız. Çevrenizi değiştirecek bir süre dinleniniz. Yorgunluk hissettiğinizde halde okumaya devam etmek sağlığınız için zararlıdır.

Bir Ders konusu hazırlanma tekniği

Ders hazırlama esaslarıyla kitap okuma esasları birbirini tamamlar niteliktedir. Onun için ders hazırlamada dikkat edilecek hususların yanında kitap okuma esaslarını da göz önünde tutmalıyız

Bir ders konusunu hazırlanırken dikkat edilecek hususlar:

1. Önce günlük bir çalışma programı yapınız ve bunu belirli bir yere asınız. Çalışma programında hangi günün hangi derslere hazırlanacağını kesin olarak belirtiniz. Yapılan incelemeye göre zihin çalışmaları sabahları daha iyi sonuç vermektedir. Öğleye doğru düşüyor. Sonra başarı çizgisi tekrar yükseliyor.Akşamları başarı çizgisinin düştüğü bir zamandır. Bu bakımdan zor dersleri sabah saatlerinde okumak zorundasınız. Öğleden sonrası sosyal etkinlik ve dinlenmeye ayırmalısınız. Sabahları mektup yazan resim yapan akşam geç saatlerde matematik fizik vb derslerle uğraşan öğrencilere çok rast-

lanmıştır. Özellikle yatılı okullardaki öğretmenler bu türlü hatalı çalışmaları dikkatle düzeltmelidirler.

2. Sabahları mutlaka erken kalkınız “erken kalkan kazanır.” diye bir atasözümüz vardır. Ne doğru bir söz. Gerçekten de dünya erken kalkmasını bilen inmsanların başarisı ile doludur.

3. Programımızda bir derse bir saatlik zaman ayırmış iseniz ve zaman bittiği halde dersiniz bitmemiş ise onu bırakıp başka bir derse geçmeyiniz. Bu suretle az zaman sonra hangi derslere ne kadar zaman ayırmak gerektiğini öğrenecek ve işlerinizi ona göre ayarlamış olacaksınız.

4. Her derste kendinizi tam manasıyla vermelişiniz. Eğer ilginiz zayıfsa ve kendinizi o derse tamamı ile verememiş iseniz çalışmanızın verimi düşük olacaktır. Onun için her çalışmada İLGİ ve KATILMA çok önemli iki etmendir.

5. Okumda bütün parça – bütün metodunu kullanınız önce konuyu baştan sona kadar okuyunuz. Konu hakkında genel bir görüş sahibi olduktan sonra özellikle zor bölümlerin üzerinde durunuz bu bölümler üzerinde gerekli notları topladıktan sonra konuyu bir defa daha bir bütün halinde baştan sona kadar okuyunuz

6. Okuma sırasında notlar almayı unutmayınız. Bir konuyu pasif bir şekilde okuyup onun zihinde kalmasını beklemek boşa bir bekleyiştir. Çalışırken not almayı mutlaka alışkanlık hala getiriniz.

7. Araçlardan kaynak kitaplardan hatta resim ve grafiklerden yararlanınız.kitaptaki şekilleri incelemeyiniz

8. Öğrendiklerinizi araklı olarak tekrarlayınız her tekrar öğrenilen şeyleri zihne çakılan bir çivi gibidir. Hele sınıfta öğretmen derse başlamadan önce bir önceki konuyu yada notunuzdan okumanız yada göz gezdirmeniz başarınız için çok hayırlı bir zahmet olur.

9. Öğrendiklerinizi kendinize ve başkalarına sorular sorarak pekiştiriniz. Çünkü çok kez bir parçayı okurken yada düşünürken bir şeyi anladığınızı sanarsınız. İş anlatmaya dökülünce bir çok yerleri anlamadığınızı anlarsınız. Bu yönden soru sormak sürreti ile hem amaca ne dereceye kadar vardığınızı öğrenmiş ve hemde ileride sorulması muhtemel soruların cevaplarını peşinen vermiş olursunuz.

Özet çıkarma tekniği

Özet eskiden öğrendiklerimizin kısaca hatırlanması demektir. Başka bir deyişle özet okunan söylenen yada dinlenen bir

konunun zihinde köklü bir şekilde kalmasını sağlayan yeni bir bilgi kaynağıdır. Öğretmenin dersi özetlemesi dersde verdiği bilgilerin kısaca tekrarından çok öğrencilerin tam ve geniş bilgiler kazanmalarına ve onların ve yeni incelemeler yapmalarına yarıyacak bir nitelik taşımalıdır. Öğretmene bir önceki dersin özeti ile yeni dersin özeti mutlaka birbirine bağlamalıdır. Bu suretle öğrencilere gittikçe genişleyen bir dünya görüşü kazandırılabilir. Öğrencilerin özeti ise bütünü kapsar nitelikte kısa açık ve özlü fikirlerden meydana gelmelidir. Bir özet konunun uzunluğuna kısalığına yada önemine göre uzun veya kısa olabilir. Ne olursa olsun bir dersin özeti üç beş dakikalık zamandan fazlasını almamalıdır.

Özet çıkarma ile ilgili genel esaslar şöyle sırlanabilir:

1. Özet konunun yada önemine göre uzun veya kısa olabilir. Ne olursa olsun bir dersin özeti üç beş dakikalık zamandan fazlasını almamalıdır.

Özet çıkarma ile ilgili genel esaslar şöyle sırlanabilir:

1. Özet konunun ana fikirlerini içine almalıdır. Önemli sayılan yan fikirlere de yer verilmelidir.

2. Derste geçen kurallar özette yer almamalıdır.

3. Paragraflar ve ezberlenmesi gereken şeyler özete aynen alınmalıdır.

4. Özet esas metinle karşılaştırılmalı yanlışlıklar önlenmeli

5. Özet kendi ifadenizin bir sonucu olmalı ve anlaşıldığı şekilde yazılmalı

6. Çıkarılan her çeşit özet sesli olarak tekrar edilmelidir.

Aşağıda okunan bir konuyu pratik olarak özetlemede kullanılabilecek bir anahtar verilmiştir.

Not alma tekniği

Not alma ayrı bir teknik ve bilgi işidir.Bugün öğrencilerimizin büyük bir kısmı ve-rimli bir şekilde not alma tekniğini bilmemektedir. Hemen hemen öğretmenin ağzından çıkan her kelimeyi yazmayı çalışırlar. Not alırken konuyu dinlemezler

her kelimeyi yazmak isterler. Böyle olunca cümleler cümleler kopuk bilgiler yanlış ve yazı okunmaz derecede kötü olur. Aldıkları notu sonradan temize çekmek isterler. Bu yüzden zaman emekleri boşa gider. Bu düzensizliği önlemek için not alam tekniği hakkında bazı esasları bilmemiz gerekir.

1. Cebinde mutlaka bir not defteri bulundurmalışınız. Çünkü değişik zaman ve yerlerde birçok yeni değerli şeyler görür ve duyarız hatırlarız. Bunları yazmazsak istesek bir daha bulamayabiliriz.

2. Notları ağızdan çıktığı gibi değil fikrin bütünü halinde ve kendi anlayacağımız gibi yazmalıyız. Eğer varsa grafik istatistik şekil v.b. de notunuza alınız.

3. Okurken ya da dinlerken konunun ana fikirlerini ve anlamını kavrayıncaya kadar bekleyiniz. Yani zamanınızın çoğunu yazmakla değil dinlemek ve fikirleri kavramakla geçmelidir.

4. Çok not almak yerine düzgün ve okunaklı not almaya alışmalışınız. Önce müsvetde sonra temize çekme alışkanlığını kesin olarak terk etmelisiniz.

5. Önemli fikirleri ve paragrafları notunu-

za aynen almamız yararlıdır.

6. Notlarınızı düzenli bir şekilde tutmalısınız. Aksi halde istediğiniz bir bakışta bulamazsınız. Karmakarışık ve istenildiğinde bulunmayan notlar hem zamanınızı yitirir hem de insanların sinirlerini bozar.

Not almada fiş usulu:

Çeşitli konularındaki notları tek deftere yazmak notları tek deftere yazmak notları karmakarışık hale getirmek demektir. Bu düzensizliği önlemek için not almada fiş usulu en güvenilir bir metottur.

Fiş belli boyutta (15x25) hareket ettirilebilen ve bir tarafa yazı yazılan bir kağıttan ibarettir. (Kalınca bir kağıt tercih edilmeli) her konu aynı fişlere yazılır. Sonra fişler düzene konur. Buna çok önem vermelisiniz. Çünkü fiş usulu ile çalışmada temel prensip her konuyu ayrı bir fişe yazmak ve biriken fişleri alfabetik sırasına koymaktır.

Ayrıca her türlü kitaptan okuduğunuz bilgilerin yerini konusunu vb şeyleri not etmeniz gerekir. Bununla ilgili bir fiş örneğini aşağıda veriyoruz. Fişi dikkatlice inceleyip çalışmanızı buna göre düzenlemelisiniz. Böyle bir çalışma yapmazsanız düzensizlikten kurtulamazsınız.

Öğretmenlerin bu konuya önem vermeleri ve fişle çalışma alışkanlığını öğrencilere kazandırmaları önemli bir eğitim görvidir.

Büyük düşünürlerin yazarların konferansçıların bu gibi çalışmalarda başarıya ulaştıklarını öğrencilere örnekleriyle vermeli-siniz.

Örnek 1

Fiş no:

Tarihi:

Endeks:

Konu:

Yazarın Adı:

Gazete Adı, tarihi, sayfası:

Kitabın Adı, kitabın numarası:

Raf numarası:

Kitapta aranan konunun sayfa numarası:

Kitabın basıldığı matbaa veya satış yeri:

Kitabın ilk inceleme tarihi:

Eğitim- Öğretim araçlarından yararlanma tekniği

Yirminci yüzyılda araçsız eğitim silahsız milli savunmaya benzer. Aracın öğretimde değerine inanmış öğretmenler hem derslerini açıklamak hem metottan ve kendilerinden gelen eksiklikleri tamamlamak ve hem de öğrenimi canlı somut ve ya-

ratıcı etkinlikler haline getirmek ihtiyacını duyarlar. O halde öğretmenin dersinin verimli bir şekilde yetiştirebilmesi içi:

1. Kendi branşı içinde ne gibi yardımcı araç ve gerece ihtiyacı olduğunu düşünmesi ve bunların bir listesini yapması.
2. Bunlardan okulda bulunanların öğrencilere birlikte sağlanması mümkün olanların ve dışardan alınması zorunlu görünenlerin bir tasnifine yapması,
3. Eldekilere derhal kullanılabilir duruma getirmesi
4. Bir aracı kullanmadan önce onun işler durumunda olup olmadığını kontrol etmesi
5. Bütün öğrencilerin araçlarda yararlanmaları, işitme görme ve deneyler yapabilmeleri için laboratuvara ya da sınıfa en uygun şekli vermesi,
6. Öğrencilere özellikle araçla çalışırken, nelere dikkat edebileceklerini ve bu çalışmalardan sonra elde edilecek sonuçlarda ve fikirlerden sorumlu olduklarını hatırlatması.
7. Çalışırken ihtiyaç duyulan yerlerde özel olarak durakla ve açıklamalar yapması sorulara ve cevaplara yer vermesi gereklidir.

Öğretimi verimli kılan araçların bazıları şunlardır;

1. Resimler kartlar karikatürler hücreler modeller maketler haritalar levhalar diyagramlar grafikler bülten tahtaları v.b
 2. Filimler modeller sinema projeksiyon akvaryumlar laboratuvar ve atölye aletleri radyo teyp diktafon ve koleksiyonlar.
 3. Tabiat köşeleri parklar ormanlar fabrikalar müzeler tarihi eserler
- Bütün araçların kullanılmasında dersi amaca götürme-

cek çalışmaların nasıl olacağını önce öğrencilerle birlikte planlamak gerekir. Aksi takdirde bu araçlar bir eğlenme vasıtası olurlar

Öğrencilerin bu şeyi sadece görmesi yada dinlemesinin eğitsel değeri azdır. Bu yüzden öğrenci harita grafik şema resim diyagram v.b gibi uyarıcı araçları bizzat yapmalıdır. Ayrıca laboratuvar deneylerinde seyirci olacak yerde bizzat elindeki plana göre deneyler yapma k sonuçları bulmak ve bunları notlar halinde tespit etmelidir. Bu türlü çalışmalar öğrencilerin çalışma başarısını ve yaratma güçlerini artıracaktır. Öğretmenin bütün bu olumlu sonuçlara varabilmesi için öğrenciler üzerinde gözlemler yapması aileler ile iş birliğini devam ettirmesi eskiden tutulmuş gözlem dosyalarını incelemesi yapılan iş ve eserleri değerlendirmesi gerekmektedir.

Şunu unutmamalıyız ki eğitim ve öğretimde başarı öğretmenin öğrenciyi tanımasıyla başlar. Öğrencisini tanımadan başarıya ulaşmak isteyen öğretmen zamanını ve emeğini boşuna harcıyor demektir.

FAYDALINILAN KAYNAKLAR

1. Üstün Başarı – Psikolog Dr. Acar BALTAŞ
2. Okulda başarı –Dr F. Uluğ
3. Çocuğun başarısı nasıl sağlanır- Psikolog Dr Tuncel ALTIN KÖPRÜ
4. Başarının yolları – Selahattin Kaptanağası
5. Okulda başarının sırları – Z. Sönmez
6. Öğrenciyi Başarıya ulaştırma teknik ler- N. Arsoy

